

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๕๒/๒๕๖๕

เรื่องพิจารณาที่ ต. ๔๕/๒๕๖๕

วันที่ ๒๑ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๕

ระหว่าง { นายมานะ กรมขุนทด ผู้ร้อง
หัวหน้าหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ขย.๔ (คอนสาร) ที่ ๑
เจ้าหน้าที่หน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ขย.๔ (คอนสาร) ที่ ๒ ผู้ถูกร้อง

เรื่อง นายมานะ กรมขุนทด (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า นายมานะ กรมขุนทด (ผู้ร้อง) กล่าวอ้างว่า ผู้ร้องกับพวกครอบครองที่ดิน เนื้อที่ ๔๙ ไร่ ๖๔ ตารางวา บริเวณป่าหนองใหญ่ ในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าภูซำผักหนาม บ้านหนองเชียงรอดเหนือ ตำบลทุ่งลุยลาย อำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ เพื่อทำการเกษตร เป็นที่ดินที่มีเอกสาร ภบท.๕ โดยผู้ร้องซื้อมาจากผู้อื่น ต่อมาหัวหน้าหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ขย.๔ (คอนสาร) (ผู้ถูกร้องที่ ๑) และเจ้าหน้าที่หน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ขย.๔ (คอนสาร) (ผู้ถูกร้องที่ ๒) เข้าตรวจสอบพื้นที่ดังกล่าว ร้องทุกข์กล่าวโทษผู้ร้องกับพวกต่อพนักงานสอบสวน สถานีตำรวจภูธรห้วยยาง ขอให้รวบรวมกันบุกรุก ก่อสร้าง แผ้วถาง ยึดถือครอบครองป่าเพื่อตนเองหรือผู้อื่น หรือกระทำความผิดประการใด ๆ อันเป็นการเสื่อมเสียแก่สภาพป่าสงวนแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ และพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ สำนักงานทรัพยากรป่าไม้ที่ ๘ (นครราชสีมา) มีคำสั่งให้ผู้บุกรุกออกจากป่าสงวนแห่งชาติ เพื่อนำที่ดินไปปลูกป่า ผู้ร้องเห็นว่าที่ดิน

- ๒ -

แปลงอื่นที่อยู่ติดกันไม่ถูกนำไปปลูกป่า ผู้ถูกร้องที่ ๒ ปฏิบัติหน้าที่ไม่เป็นธรรม ผู้ร้องพบผู้ถูกร้องที่ ๑ และได้รับคำแนะนำว่าไม่ต้องยื่นอุทธรณ์ ให้ทำกินต่อไป โดยให้ยื่นคำร้องต่อผู้อำนวยการสำนักทรัพยากรป่าไม้ที่ ๘ (นครราชสีมา) พิจารณาใหม่เรื่องอนุญาตให้ทำประโยชน์ แต่ไม่มีการพิจารณาใหม่แต่อย่างใด ต่อมาพนักงานอัยการจังหวัดภูเขียวยื่นฟ้องผู้ร้องกับพวกต่อศาลจังหวัดภูเขียว ผู้ร้องให้การรับสารภาพตามฟ้อง ศาลจังหวัดภูเขียวพิพากษาว่าผู้ร้องกับพวกมีความผิดตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ มาตรา ๕๔ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๗๒ ตรี วรรคสอง และพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ มาตรา ๑๔ และมาตรา ๓๑ วรรคสอง ลงโทษจำคุกและปรับผู้ร้องกับพวก โทษจำคุกให้รอการลงโทษให้ผู้ร้องกับพวกออกจากป่าและป่าสงวนแห่งชาติที่ครอบครองและรื้อถอนสิ่งก่อสร้าง และร่วมกันชดใช้ค่าเสียหายพร้อมดอกเบี้ยตามกฎหมายให้แก่กรมป่าไม้ คดีถึงที่สุดโดยผู้ร้องไม่ยื่นอุทธรณ์ ผู้ร้องยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองนครราชสีมาว่า ผู้ถูกร้องทั้งสองไม่ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงการเข้าครอบครองที่ดินพิพาทดังกล่าว ผู้ร้องกับพวกจึงถูกดำเนินคดีอาญาทำให้ศาลมีคำพิพากษาลงโทษและให้ชดใช้ค่าเสียหายแก่กรมป่าไม้ เป็นการกระทำโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) ศาลปกครองนครราชสีมาไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา เนื่องจากผู้ร้องครอบครองที่ดินโดยผิดกฎหมายไม่ถือเป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนเสียหายหรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายที่จะฟ้องคดีต่อศาลปกครองได้ คดีถึงที่สุดโดยศาลปกครองสูงสุดมีคำสั่งยื่นตามศาลปกครองชั้นต้น ผู้ร้องเห็นว่าการกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสองไม่เป็นธรรม ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้อง ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๗ มาตรา ๔๑ มาตรา ๕๑ มาตรา ๗๒ และมาตรา ๗๓

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินวินิจฉัยให้ยุติเรื่อง เนื่องจากเป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว กรณีจึงเข้าเงื่อนไขตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔) กำหนดห้ามมิให้ใช้สิทธิยื่นคำร้องตามมาตรา ๔๖

ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ดังนี้

๑. ผู้ถูกร้องทั้งสองกระทำการชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๗ มาตรา ๔๑ มาตรา ๕๑ มาตรา ๗๒ และมาตรา ๗๓

๒. ให้ผู้ถูกร้องทั้งสองจ่ายค่าชดเชยรายได้จากการขายอ้อย ค่าทนายความ เงินประกันตัว ค่าใช้จ่ายในการติดต่อราชการ หรือคืนพื้นที่ทำกินให้ผู้ร้อง หรือสั่งให้ผู้ร้องกับพวกไม่ต้องจ่ายค่าชดเชย หรือค่าเสียหายแก่กรมป่าไม้

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำร้องของผู้ร้องต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ” พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น ย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยคดีตามมาตรา ๗ (๑๑) ได้ โดยจะต้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน ภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพดังกล่าว เว้นแต่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น ยังคงมีอยู่ก็ให้ยื่นคำร้องได้ตราบที่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ และให้นำความในมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม โดยต้องยื่นคำร้องต่อศาลภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับความเห็นของผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือวันที่พ้นกำหนดเวลาที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลตามมาตรา ๔๘ วรรคสอง” วรรคสาม บัญญัติว่า “ในกรณีที่ศาลเห็นว่าคำร้องตามวรรคหนึ่งไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลจะไม่รับคำร้องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้ และถ้าศาลเห็นว่า เป็นกรณีต้องห้ามตามมาตรา ๔๗ ให้ศาลสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา” มาตรา ๔๗ บัญญัติว่า “การใช้สิทธิยื่นคำร้องตามมาตรา ๔๖ ต้องเป็นการกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพ อันเกิดจากการกระทำของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจอรัฐ และต้องมีใช่เป็นกรณีอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้... (๔) เรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น หรือเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว...”

- ๔ -

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าผู้ร้องถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพอันเกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของผู้ถูกร้องทั้งสองตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ และพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ จนเป็นเหตุให้ผู้ร้องกับพวกได้รับความเสียหาย ต้องออกจากที่ดินพิพาท ขาดรายได้จากการขายผลิตรายการเกษตรในที่ดินพิพาท และเสียค่าใช้จ่าย อันเนื่องจากการดำเนินคดีและถูกดำเนินคดี รวมถึงจ่ายเงินค่าเสียหายแก่กรมป่าไม้ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องต้องออกจากที่ดินพิพาทและจ่ายเงินค่าเสียหายแก่กรมป่าไม้เป็นไปตามคำพิพากษาอันถึงที่สุดแล้วของศาลยุติธรรม และกรณีที่ผู้ร้องอ้างว่าไม่ได้รับความเป็นธรรมจากการกระทำไม่ชอบด้วยกฎหมายของผู้ถูกร้องทั้งสอง ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่าผู้ร้องครอบครองที่ดินพิพาทฝ่าฝืนต่อกฎหมายมิใช่ผู้เดือดร้อนเสียหายหรืออาจจะได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายที่จะมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองได้ กรณีทั้งสองเป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย เมื่อมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยแล้ว คำขออื่นย่อมเป็นอันตกไป

(คำสั่งที่ ๕๒/๒๕๖๕)

(นายทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนครินทร์ เมฆไตรรัตน์)

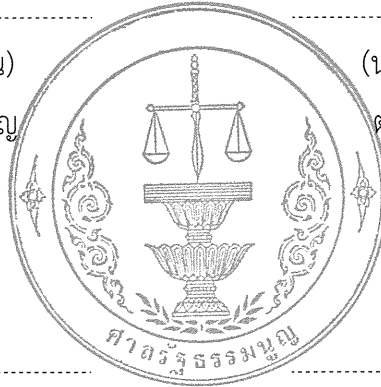
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายปัญญา อุดชาชน)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายวิรุฬห์ แสงเทียน)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายจิรนิติ หะวานนท์)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนทล เทพพิทักษ์)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบรรจงศักดิ์ วงศ์ปราชญ์)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ